

1963-2013, 50 år for å fremme gode lydmiljøer

19.10.2015

Stortingets kommunal- og forvaltningskomite

Notat til statsbudsjettet, Kommunal og moderniseringsdepartementet, Prop. 1S (2015-16)

Norsk forening mot støy er en landsdekkende medlemsorganisasjon som arbeider for å redusere støyplager og forebygge støybelastning i Norge, for derved å sikre en bedre livskvalitet, folkehelse og bomiljø.

Foreningen forsøker å belyse støyskadenes omfang og hvordan de kan forebygges gjennom statens politikk, forvaltning og bistand til kommunene.

Det oppstår stadig konflikter mellom økonomisk vekst, helse og miljø, men en kvalitetsvekst med en helsefremmende og bærekraftig utvikling kan sikres gjennom effektiv planlegging, forvaltning og investering.

HELSEKONSEKVENSER OG -KOSTNADER FRA STØY

Helseskadelig støy har store konsekvenser for samfunnet og statens og kommunenes helsetjenester. Barn og unge er spesielt utsatt for helseskadelig støy, og særlig barn av ressursvake familier.

- I dag er det ca. 1,5 millioner mennesker i Norge som er plaget av støy. 90% av helseskadelig støy er forårsaket av samferdsel.
- WHO rapport 2011: advarte mot negative helseeffekter av støy:
 - Forkortet levetid
 - Hjerte- og karsykdommer (hvert 50. fatale hjerteattakk), andre sykdommer som gir plager og redusert livskvalitet
 - Nedsatt hørsel
 - Forskning beviser at støy kan forårsake økt stressnivå og høy blodtrykk, søvnforstyrrelser, psykiske lidelser og antisosial atferd, redusert produktivitet, fedme og diabetes og redusert livskvalitet
- Det er estimert at støy koster det norske samfunnet kr 14 milliarder pr. år.
- Hvert år går 15 000 DALY tapt på grunn av støy (Disability adjusted life years).

Norge er på etterskudd med å oppfylle nasjonalt mål om 10 % reduksjon av støy innen 2020, og vi opplever at plan- og bygningsloven, folkehelseloven og forskriften om miljørettet helsevern foreløpig ikke oppnår sine mål om å forebygge helseskadelig støy gjennom planlegging og tiltak. Det er også behov for en revidert Nasjonal handlingsplan mot støy med konkrete tiltak, resultatmålinger, og inkludert nattestøy og nabostøy.

Programkategori 13.00, Kap. 500

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har en viktig rolle for gjennomføring av statens politikk. Det er flere funksjoner som må styrkes for ivaretagelse av statens mål for miljø og helse, herunder tverrsektoriell samordning mellom miljø-, helse- og samferdselsforvaltningene.

Kap. 500 Post 50

Støtter økning i posten, spesielt forskning på bærekraftig byutvikling. Fokus må rettes mot livskvalitet og helse. Forskningens resultater må benyttes til kompetanseheving og vurdering av effektiviteten av plantiltak på miljø og livskvalitet.

Programkategori 13.25, Kap. 525 og 3525

Fylkesmennenes rolle er avgjørende for å oppnå bærekraftig regional utvikling, og disse postene bør økes for å legge til rette for:

- Regional kompetansesenter for miljø- og helsekompetanse, -kartlegging og konsekvensanalyse i planlegging, også med egen regional folkehelsekoordinator.
- Utvidet samordning for regionale planer med fokus på helse og miljø, ikke bare klima og energi.
- Sikre gjennomføring av kommuneplanene, også samfunnsdel.

1963-2013, 50 år for å fremme gode lydmiljøer

Programkategori 13.30 Kap. 2445

Som viktig aktør i eiendomsmarkedet og i mange planer for arealutvikling må Statsbygg få midler til styrking av helse og miljø i virksomhetens samfunnsdeltakelse, spesielt bør Statsbygg bidra til utvikling av støysvake næringsbygg som referanseeksempler for byggebransjen.

Programkategori 13.80 Kap. 581 Post 74 og 77

Passivhuskravene og fortettingen i sentrumsområdene vil utløse utfordringer og konflikter angående nabostøy, særlig med ventilasjonsanlegg/varmepumper og økt behov for lydisolering. Husbanken må få midler til å kunne gi veiledning, og samarbeide og samordne med bl.a. Helsedirektoratet for å oppnå kvalitet i bomiljøene.

Programkategori 13.90 Kap. 590

Planleggingen av vårt fremtidige fysiske miljø er en av våre viktigste oppgaver og har konsekvenser for flere generasjoner. Utfordringene rundt utviklingen, planleggingen og utførelsen er mange, og staten må bidra til kompetanseheving og effektivitet i kommunene. Budsjettet bør kunne økes for de følgende prosjektene i størrelsesorden kr 5-10 millioner:

- Veileder og/eller rundskriv om Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.
- Veileder om strategisk nærmiljøutvikling.
- Veileder om fortetting med fokus på miljøfaktorer.
- Videreutvikling av www.miljokommune.no.
- Forbedret formidling av internasjonale erfaringer og forskning.
- Utvikling av en smartfonsapplikasjon for kommunene til planformidling og andre tjenester.

Kap. 590 Post 61

Regionalt plansamarbeid for samordnet bolig, areal og transportplanlegging er kritisk faktor for bærekraftig utvikling.

Kap. 590 Post 65

Et pilotprosjekt bør igangsettes for etablering av grønne soner uten støy og eksos i et sentrumsområde i en av de store byene (indre Oslo øst?). Dette må være et langsiktig prosjekt med tverrsektorielt samarbeid, men oppstartsmidler til utrednings-, planleggings- og prosjekteringsarbeider, ca. kr 5 millioner, bør bevilges for 2015.

Kap. 590 Post 81

Heving av lokal plan- og miljøkompetanse på et strategisk nivå må prioriteres, spesielt med de omfattende kravene i den nye plan- og bygningsloven og folkehelseloven. Aktører utenfor forvaltningen kan bidra til å heve kompetansen, bl.a. ved å kunne samle informasjon, nytenkning og forskning, samordner et nettverk av private og offentlige aktører og levere tjenester og veiledning. Viktig bidrag til måloppnåelse!

Ulf Winther
Generalsekretær

Steven Gersh
Seniorrådgiver